

Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliği (Seri No 91)

Yürürlük Tarihi : 28-12-1984

12.12.1984 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak 31.12.1984 tarihinde yürürlüğe giren, Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile ilgili Bazı Konularda Değişiklik Yapılması Hakkında 29.11.1984 tarih ve 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin uygulanması sırasında doğabilecek tereddütleri gidermek amacıyla yapılan açıklamalar aşağıdadır.

1 - Türkiye Büyük Millet Meclisinde Görevli Memurların Özlük Hakları: 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin (F) bendi uyarınca, bu Kanunla tespit edilen çeşitli hizmet sınıfları mensuplarından Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinde ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde asli ve sürekli görevlerde bulunanların kadro, unvan, derece, intibak ve diğer özlük haklarının tespit ve kullanılması ile ilgili yetkiler ötedenberi Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanına ait bulunuyordu. 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile anılan (F) bendinle yapılan değişiklikle aynı durum korunmakla birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli memurlara uygulanacak en yüksek ek göstergenin, Bakanlık Müsteşarları için öngörülen ek göstergeyi aşamayacağı belirtilmiştir.

2 - Memurların Kazanılmış Hak Aylıklarının Yükselebilecekleri Derecenin Bir Üst Derecesine Yükseltilmesi : Devlet memurlarının kazanılmış hak aylıkları, ilke olarak öğrenim durumları, hizmet sınıfları ve göre unvanları itibariyle 657 sayılı Kanunda belirlenen yükselinebilecek derecelere kadar çıkabilmektedir. Ancak intibak hükümleri ile 28.2.1979 tarihli ve 2.182 sayılı Kanun dolayısıyla bu genel kurala istisnalar getirilmiştir. Bu istisnalara ilaveten, 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesiyle, 657 sayılı Kanunun 37 nci maddesinde yapılan düzenleme ile memurların kazanılmış hak aylıklarının; öğrenim durumları, hizmet sınıfları ve görev unvanları itibariyle yükselebilecekleri derecenin bir üstündeki dereceye yükselmeleri sağlanmış ve bu imkan, anılan Kanunun devamlılık arzeden bir hükmü olarak getirilmiştir. Sözkonusu imkandan yararlanabilecek memurların şu şartları taşımaları gerekmektedir.

a) Memurun, öğrenim durumu, hizmet sınıfı ve görev unvanı itibariyle azami yükselbileceği derecede üç yılını tamamlayarak bu derecenin dördüncü kademesinden aylık almaya hak kazanmış olması,

b) Son sicil notunun olumlu olması koşulu ile altı yıllık sicil notu ortalamasının doksan veya daha yukarı bulunması gerekmektedir.

Bu şartları taşıyan memur, yükselbileceği derecenin üzerindeki bir dereceden kadroya atanamamakla birlikte bulunduğu kadroda, yükselbileceği derecenin bir üst derecesinin aylığını alabilecek ve bu dereceden aylık alanlar için öngörülen haklardan da yararlanabilecektir.

Devlet memurlarından, hizmet sınıfları veya görev unvanları itibariyle belirlenmiş olan yükselebilecekleri dereceler, öğrenim durumları itibariyle yükselebilecekleri derecenin üzerinde olanlar varsa, 657 sayılı Kanunun değişik 37 nci maddesinin uygulanmasında daha yüksek alan derece esas alınarak ilgililerin kazanılmış hak aylıkları bu derecenin bir üstüne yükseltilebilecektir. Emniyet Hizmetleri ile Milli İstihbarat Hizmetleri Sınıfına dahil memurlar için tespit edilmiş olan yükselinebilecek dereceler bu duruma örnek olarak gösterilebilir.

ÖRNEK : 3 üncü derece kadroda olup bu derecede 3 yılını tamamlayarak aynı derecenin 4 üncü kademesinden aylık almaya hak kazanan ve son sicil notu olumlu olup altı yıllık sicil notu ortalaması doksan olan lise mezunu bir şube müdürü, yine aynı kadroyu işgal etmekle birlikte, kazanılmış hak aylığı 2 nci derecenin ilk kademesine yükselecek ve buradan aylık alacaktır. Bu memurun ek gösterge ve harcırah gibi aylık derecesine bağlı hakları, aylık alacağı 2 nci derece esas alınmak suretiyle belirlenecektir. 657 sayılı Kanunun 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile düzenlenen 37 nci maddesinde öngörülen uygulama, altı yıllık sicil notu ortalamasının doksan ve daha yukarı olmasını gerektirdiğinden ve sicil sistemi ilk defa anılan Kanun Hükmünde Kararname ile not esasına bağlandığından, bu uygulamaya ancak altı yıl sonra başlanabilecektir.

3 - Ek Göstergelerde Yapılan Değişiklikler : Devlet Memurlarının ek göstergelerine ilişkin olarak 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yapılan değişikliklerden bazıları şöyledir :

a) Devlet Memurları Kanununun değişik 43 üncü maddesinin (B/b) fıkrasında yapılan değişiklikle «Tekniker» unvanına sahip olanların da, bu maddede «Yüksek Tekniker»ler için öngörülen ek göstergelerden yararlanmaları sağlanmıştır.

b) 657 sayılı Kanunun 37 nci maddesinde yapılan değişiklik ile, bu tebliğin 2 nci maddesinde de açıklandığı gibi başarılı Devlet memurlarının, belirli şartlarla kazanılmış hak aylıklarının öğrenim durumları, hizmet sınıfları ve görev unvanları itibariyle azami yükselebilecekleri derecenin bir üstündeki dereceye yükselbilmesi sağlanmıştır. Bu düzenleme paralel olarak 657 sayılı Kanunun değişik 43. maddesinin (B) bendinin (J) fıkrasından sonra gelen fıkraya yapılar ilave ile, bu şekilde kazanılmış hak aylıkları bir üst dereceye yükselenlerin bu dereceden aylık alanlar için öngörülen ek göstergeden yararlanabilmeleri de mümkün kılınmıştır.

ÖRNEK : Ortaokul mezunu olmakla birlikte 657 sayılı Kanunun değişik 37 nci maddesine göre kazanılmış hak aylığı 4 üncü dereceye yükselen ve bu dereceden aylık alan Genel İdare Hizmetleri Sınıfına dahil bir memur, bu sınıfa dahil olup 4 üncü dereceden aylık alanlar için öngörülen ek göstergeden yararlanabilecektir.

ÖRNEK : Emniyet Hizmetleri Sınıfında olup ilkokul mezunu olmakla birlikte "polis memuru" olarak 5 inci derecenin son kademesine kadar yükselabilen bir memur, kazanılmış hak aylığı 657 sayılı Kanunun değişik 37 nci maddesine göre 4 üncü dereceye yükseltildiği takdirde, bu

dereceden aylık alan sözkonusu sınıf mensupları için öngörülen ek göstergeden yararlanabilecektir.

c) 43 üncü maddenin sonuna eklenen fıkra ile; Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkan ve Üyeliklerine, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yüksek Fen Kurulu Başkan ve üyeliklerine, Müşavirliklere, 1 inci dereceden Uzman kadrolarına, atanarlara, daha önce almış oldukları ek gösterge, bu kadrolar için belirlenmiş olan ek göstergelerden yüksek ise aylıkları daha yüksek ek gösterge esas alınmak suretiyle ödenecektir. Bu imkandan ilgililer, ancak bu kadrolarda kaldıkları sürece yararlanabileceklerdir.

Sözkonusu fıkra hükmünün uygulanmasında, ilgililerin yukarıda sayılan kadrolara atanmadan önce son olarak almış buldukları daha yüksek ek gösterge değil bütün memuriyetleri süresince fiilen almış oldukları en yüksek ek gösterge dikkate alınacaktır.

ÖRNEK : Müsteşar olarak aylığın 800 ek gösterge üzerinden aldıktan sonra Üyeliğe, daha sonra da Müşavirliğe atanan bir memur, Müşavirlik kadrosunun ek göstergesi daha düşük de olsa; bu görevde kaldığı sürece 800 ek göstergenin karşılığında (1985 yılı için 1200) yararlanabilecektir.

4 - Devlet Memurluğuna Alınmada Aranacak Genel Şartlar : 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 48 inci maddesindeki Devlet Memurluğuna alınacaklarda aranacak genel şartlara ilave olarak, şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya (istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç olmak üzere) kaçakçılıktan, resmi ihale ve alım-satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından dolayı hürriyeti bağlayıcı ceza ile hükümlü bulunmamak koşulu da getirilmiştir.

Yapılan bu değişiklik 31.12.1985 tarihinden sonra memuriyete alınacaklar hakkında uygulanacak, 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 48 inci maddeye eklenen suçlardan hüküm giymiş olup halen memuriyette bulunanlar hakkında herhangi bir işlem yapılmayacaktır.

5 - Memuriyete Giriş Sınavları : 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 50 nci maddesinde yapılan değişiklik ile memuriyete girişte öngörülen merkezi sınav sistemi terkedilmiştir. Kuruluşlar, ihtiyaçlarını, kendilerinin düzenleyecekleri memur giriş sınavları ile karşılayacaklardır.

50 nci maddede yapılan bu değişikliğe paralel olarak "sınav sonuçları"na ilişkin 51 inci maddede de gerekli değişiklik yapılmıştır.

6 - Başarılı Devlet Memurlarına Bir Kademe İlerlemesi Uygulanması : 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 657 sayılı Kanunun 64 üncü maddesine eklenen bir fıkrayla, altı

yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olan memurlara bir kademe ilerlemesi yaptırılacaktır. Bu, şekilde yapılan kademe ilerlemesi, normal kademe ilerlemesi .gibi derece yükselmesinde de dikkate alınacaktır.

657 sayılı Kanunun 37 nci maddesinde yapılan düzenleme, yalnız yükselebilecekleri en üst dereceye ulaşmış olanları ilgilendirdiği halde, 64 üncü maddeye eklenen fıkra hükmü herhangi bir derece ve kademede bulunan bütün memurları kapsamaktadır.

ÖRNEK : 8 inci derecenin 1 inci kademesinde bir yılını tamamlayarak 2 nci kademeye ilerlemeye hak kazanan ve altı yıllık sicil notu ortalaması doksan bulunan lise mezunu bir memur, doğrudan 8 nci derecenin 3 üncü kademesine ilerletilecek 2 nci kademeye hak kazandığı tarih başlangıç tarihi kabul edilerek 3 üncü kademede bir yılını tamamlayıp başarılı olduğu tesbit edildikten sonra 7 nci derecenin 1 nci kademesine yükseltilebilecektir. 657 sayılı Kanunun 64 üncü maddesine eklenen bu hükmün de 37 nci madde ile yapılan düzenlemede olduğu gibi, ancak 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten altı yıl sonra uygulanmasına başlanabilecektir.

7 - Kadrosuzluk Nedeniyle Derece Yükselmesi Yapamayanların Kazanılmış Hak Aylıklarının Bir Üst Dereceye Yükseltilmesi : Derece yükselmesi yapabilmek için gerekli şartları taşımakla birlikte bir üst dereceden aynı unvanlı kadro olmadığından derece yükselmesi yapamayan memurlar, yine buldukları kadroyu işgal etmekle beraber kazanılmış hak aylıkları bir üst dereceye yükseltilecek ve kendilerine bu dereceden aylık ödenecek (Ek gösterge), kadro derecesine bağlı haklar ise işgal edilen kadroya göre belirlenecektir. 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilen 657 sayılı Kanunun 67 nci maddesi uyarınca yapılacak bu uygulamada, memurların kazanılmış hak aylıklarının, öğrenim durumları itibariyle yükselebilecekleri dereceyi aşmamaları gerekmektedir.

657 sayılı Kanunun 37 nci maddesi ile getirilen düzenlemeden farklı olarak bu madde uygulamasında, ilgililerin belirli bir dönemdeki sicil notu ortalamasına bakılmıyacak yalnızca son sicil notunun derece yükselmesi yapmaya elverişli olması yeterli olacaktır. Bu nedenle 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin uygulamaya girişi ile birlikte sözkonusu 67 nci madde uygulamasına da başlanabilecektir.

ÖRNEK : 4 üncü derece kadroda olup da derecede üç yılını tamamlayarak 3 üncü dereceye yükselmeye hak kazanan bir şube müdürü, 3 üncü derecede boş kadro olmasa da 4 üncü derecedeki kadroyu işgal etmeye devam ettiği halde kazanılmış hak aylığı 3 üncü dereceye yükseltilecek ve kendisine bu dereceden aylık ödenecektir.

Bu şube müdürü, 3 üncü dereceden üç yıl süre ile aylık aldığı ve derece yükselmesine hak kazandığı ve kendisine 2 veya 3 üncü dereceden bir kadro tahsis edildiği takdirde kazanılmış hak aylığı 2 nci dereceye yükselebilecektir.

ÖRNEK : 4 üncü derece kadroda bulunmakla birlikte 28.2.1979 tarihli ve 2182 sayılı Kanun uyarınca kazanılmış hak aylığı 3 üncü dereceye yükselen ve bu dereceden aylık almakta olan yükseköğretim mezunu bir memurun kazanılmış hak aylığı, kadrosunun üzerinde bulunduğu sürece hakkında 67 nci madde hükmü uygulanamayacaktır.

8 - Kazanılmış Hak Aylıklarının Altındaki Derecelerde Bulunan İdari Kadrolara Atananların Mali Hakları : Bazı hizmet sınıflarına dahil kariyer görevlerde olup 1 ve 2 nci derecelere yükselen memurlardan, daha alt derecelerdeki idari görevlerde yararlanabilmek amacıyla 657 sayılı Kanunun 69 uncu maddesinde değişiklik yapılmıştır. Bu madde hükmünün uygulanabilmesi için şu şartların bulunması gerekmektedir.

a) Eğitim ve Öğretim, Sağlık ve Yardımcı Sağlık ile Teknik Hizmetler Sınıflarına dahil memurlar hakkında bu madde hükmü uygulanabilecektir.

b) Ancak 2, 3 ve 4 üncü derecelerde bulunan idari görevlere bu suretle atama yapılabilecektir.

c) Memurun kazanılmış hak aylığı ile atanacağı kadro derecesi arasında iki dereceden fazla fark olmayacaktır.

Bu şartlara uygun olarak atanan memurların aylıkları, kazanılmış hak aylık dereceleri üzerinden ödenecek, kariyerleri ile ilgili hizmet sınıflarında alabilecekleri ek gösterge, zam ve tazminatlar ile atandıkları kadronun ek gösterge, zam ve tazminatlarından hangisi daha yüksek ise kendilerine bunun üzerinden ödeme yapılacaktır. Bu kıyaslamada ek gösterge ile zam ve tazminatların her bir unsuru ayrı ayrı dikkate alınacak ve mesela gerekirse ilgililere ek gösterge ile iş güclüğü zammı kariyerleri ile ilgili hizmet sınıflarında alabilecekleri miktarlar üzerinden, temininde güçlük zammı ile özel hizmet tazminatı ise atandıkları idari kadro için öngörülen miktarlar üzerinden ödenebilecektir. Ancak ilgililerin kariyerleri ile ilgili görevleri yürütürken alabilecekleri mali haklar, bu görevi, atandıkları idari görevin bulunduğu yerde ve büroda yürütmeleri halinde yararlanabilecekleri mali haklar esas alınarak belirlenecektir. Örneğin, madende çalışmakta olan bir mühendisin şube müdürlüğüne atanması halinde, kendisine ödenecek zam ve tazminat tespit edilirken, büroda çalışan Teknik Hizmetler Sınıfına dahil bir mühendisin alabileceği zam ve tazminatlar ile Şube Müdürünün zam ve tazminatları karşılaştırılacak ve yüksek olanı ödenecektir. Böyle yapılmadığı takdirde, madende ve büroda çalışan iki mühendisin de benzer idari görevlere atanmaları halinde mali haklarında farklılık yaratılmış olacaktır.

ÖRNEK : Kazanılmış hak aylığı 1 inci derecenin son kademesine ulaşmış olan ve bu derece ve kademedeki aylık alan, madende çalışan ve 25 yıl hizmeti olan bir mühendisin yararlanmakta olduğu mali haklar, madende çalışmasına göre değil büroda çalışıyor gibi dikkate alınacaktır. Buna göre ilgilinin yararlandığı kabul edilen mali haklar şöyle olacaktır. Ek gösterge : + 400 İş güclüğü zammı : 450 İş riski zammı : - Temininde güçlük zammı :

1400 Özel hizmet tazminatı : % 12

Bu mühendisin atandığı 3 üncü derece kadrolu şube müdürlüğü için öngörülen mali haklar ise şunlardır :

Ek gösterge : Tahsisli ek gösterge yok İş güçlüğü zammı : 575 İş riski zammı : - Temininde güçlük zammı : 1750 Özel hizmet tazminatı : % 10

Şube müdürlüğü kadrosuna atanan bu mühendise, birinci derecenin son kademesi ve 400 ek gösterge üzerinden aylık ile aşağıdaki puan ve oranlar üzerinden zam ve tazminatları ödenecektir.

İş güçlüğü zammı : 575 Temininde güçlük zammı : 1750 Özel hizmet tazminatı : % 12

9 - Sınıf Değişirme : 657 sayılı Kanunun derece yükselmesi ile ilgili hükümlerinde yer alan sınav ve seçme şartının kaldırılmasına paralel olarak, aynı Kanunun değişik 71 inci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, memurların hizmet sınıflarını değiştirmeleri sırasında girebilecekler dereceler için sınav ve seçmeye tabi tutulmaları koşulu da kaldırılmıştır.

10 - Yabancı Bir Memleket Veya Uluslararası Kuruluşlarda Hizmet Alma : 657 sayılı Kanunun değişik 77 nci maddesinin birinci fıkrası yeniden düzenlenerek, yabancı memleketlerde veya uluslararası kuruluşlarda bu fıkradaki esaslara göre görev alacaklara memuriyetleri süresince verilebilecek aylıksız izin süresi toplamının 10 yılı geçmeyeceği öngörülmüştür.

Bu fıkraya göre verilecek aylıksız izin süresi, kısım kısım toplam 10 yıla kadar olabileceği gibi 10 yıllık için kesintisiz olarak da verilebilecektir.

77 nci madde uyarınca memurlara aylıksız izin verilmesi, Bakanlar Kurulunun yetkisinde bulunurken, 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yapılan değişiklikle ilgili Bakanlığın teklifi ve Başbakanın olurlarına bağlanmıştır.

11 - Olağanüstü Yönetim Hallerinde Çekilme Usulü : 657 sayılı Kanunun 96 ncı maddesinde yapılan düzenleme ile, savaş ve olağanüstü haller ile genel hayata müessir afetlerin yanısıra sıkıyönetim ve seferberlik hallerinde de Devlet memurlarının, yerlerine atananlar gelip göreve başlamadıkça görevlerini bırakamayacakları hükme bağlanmıştır.

Bu yükümlülük, genel hayata müessir afetlere uğrayan yerlerdeki memurlar için olduğu gibi yalnızca olağanüstü hal veya sıkıyönetim ilan edilen yerlerde görevli Devlet memurları için sözkonusu olacaktır.

12 - Çekilen Veya Çekilmiş Sayılanların Yeniden Atanmaları : Devlet Memurları Kanununun 97 inci maddesinde yapılan değişiklik ile;

a) 94 üncü maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarına uygun olarak memuriyetten çekilenlerin tekrar memuriyete atanabilmeleri için geçmesi gereken bir yıllık süre altı aya;
b) 657 sayılı Kanuna göre, çekilmiş sayılanlar ile 94 üncü maddenin ikinci fıkrasına uymadan görevlerinden ayrılanların yeniden memuriyete atanabilmeleri için geçmesi gereken iki yıllık süre ise bir yıla indirilmiştir.

Bu yeni süreler, yalnız 31.12.1984 tarihinden sonra yukarıda sayılan şekillerde görevden çekilenlere değil, 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğünden önce çekilen veya çekilmiş sayılanlar hakkında da uygulanacaktır.

13 - Hakim ve Savcılarının Ödenekleri : 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun değişik 106 ncı maddesinde yapılan değişiklikle, söz konusu Kanunun 2 nci maddesinde sayılanlara verilecek ödenek miktarı daha önce brüt aylıklarının % 90'ı iken bu oran, brüt aylıklarının % 95'i olarak yeniden belirlenmiş olup, bu şekilde verilecek ödeneğin, aynı Kanuna göre hesaplanacak en yüksek yargı mensubu aylık tutarının % 35'inden az olamayacağı belirtilmiştir.

ÖRNEK : 6 ncı derecenin 1 nci kademesinde bulunan bir hakimin 1985 yılında aylığı $(650 + 300) \times 46 = 43.700$ lira olup bu tutarın % 95'i olan $(43.700 \times \% 95 =)$ 41.515 lira ödenek olarak hesaplanacaktır. Ancak bu tutar, 2802 sayılı Kanuna göre hesaplanacak en yüksek aylık olan $(1400 + 1650) \times 46 = 140.300$ liranın % 35'i olan $(140.300 \times \% 35 =)$ 49.105 liradan az olduğu için ilgiliye ödenek olarak brüt 49.105 lira ödenecektir. Aynı maddede yapılan düzenlemeyle getirilen bir diğer değişiklik de, ilk defa hakim ve savcı adaylarına aylıklarının % 45'i oranında ek ödemede bulunulmasıdır. Bu ödeme yapılırken aylıklara ilişkin hükümler uygulanacak, gelir ve damga vergilerine tabi tutulacaktır.

14 - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 14.7.1964 Tarih ve 500 Sayılı Kanun Uyarınca Görevlendirilen Personelin Aylıkları : 14.7.1964 tarihli ve 500 sayılı Kanun uyarınca Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde görevlendirilen askeri ve sivil personelin yurtiçi aylığının (ek gösterge dahil) net tutarı, ilgililerin rütbe ve derecelerine göre anılan Kanuna ekli cetvellerde tespit edilmiş olan aylık tutarlarına yükseltilerek bütçe kanunları ile özel olarak belirlenen katsayı ile çarpılmakta ve bu yükseltilmiş tutarlar, ayrıca bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın Kıbrıs'da ödenmekte idi. Bunun dışında ilgililere, yurtiçinde hak kazandıkları zam ve tazminatlar ile sosyal yardımların net tutarları aylıklarına ek olarak Kıbrıs'ta ödeniyordu.

243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 42 nci maddesi ile 500 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yapılan değişiklik ile, bu Kanun uyarınca Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde görevlendirilen personele ödenecek aylıkların hesaplanma usulü basitleştirilmiştir. Değişiklikten önce yurtiçi net aylık tutarları Kanuna ekli

gösterge tablolarına göre belirlenen aylık tutarlarına yükseltilerek ve bu yükseltilem tutar herhangi bir kesintiye tabi tutulmaksızın ödenirken, bunun yerine yurtiçi aylığın net tutarına, brüt aylığın % 25'i ilave edilmek suretiyle aylığın hesaplanması öngörölmüştür. Brüt aylığın % 25'i oranında yapılan bu artış, yine önceki uygulamaya paralel olarak vergi ve kesintiye tabi tutulmayacaktır. İlgililere, bu şekilde hesaplanacak aylıklarına ek olarak yan ödeme, ödenek, tazminat, sosyal yardım, tayın bedeli ve diğler özlük haklarının kanuni kesintiler indirildikten sonra kalan net tutarları da Kıbrıs'ta ödenecektir. Yapılan yeni düzenleme ile 500 sayılı Kanuna ekli cetveller yürürlükten kaldırıldığı gibi her yıl bütçe kanunları ile Kıbrıs'ta görevli personelin aylıklarına esas olmak üzere ayrıca katsayı tespitine de ihtiyaç kalmamıştır.

243 sayılı Kanun Hükümünde Kararname ile 500 sayılı Kanunda yapılan değışiklikle getirilen ve yukarıda açıklanan ücret sistemi;

a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 156 ve 180 inci maddeleri uyarınca atananlar,

b) 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 144 üncü maddesi uyarınca atananlar,

c) Geçici görevle görevlendirilenler, dışında, Kıbrıs'ta görevli bütün memurlar ve kamu görevlileri hakkında uygulanacaktır.

15 - Mülki İdare Amirliğı Hizmet Tazminatı : 2424 sayılı Kanun uyarınca Mülki İdare Amirliğı Hizmetleri Sınıfına dahil memurlara ödenmekte olan tazminat oranları, 243 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin 44 üncü maddesi ile yeniden düzenlenmiştir. Buna göre en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil); Mülkiye Müfettişlerine % 40'ı, 1, 2 ve 3 üncü dereceli kadrolarda bulunanlara % 35'i, Bu sınıfa dahil diğler memurlara ise % 25'i, oranında Mülki İdare Amirliğı Hizmet Tazminatı ödenecektir. Anılan Tazminattan yararlanan personel, ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda öngörülen Özel Hizmet Tazminatından yararlanamayacaktır.

Mülki İdare Amirliğı Hizmet Tazminatı, ay sonunda ödenmekte iken, yapılan değışiklikten sonra ay başında aylıklarla birlikte peşin olarak ödenmeye başlanacak ve yine önceden olduğu gibi damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmayacaktır.

16 - Kamu Kuruluşlarında Görevlendirilen Öğretim Elemanlarının Özlük Hakları : Kamu kuruluşlarında ve vakıflarda görevlendirilen öğretim elemanlarının özlük haklarını düzenleyen 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun değışik 38 inci maddesinde 243 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin 46 ncı maddesi ile yapılan değışiklikle, bu şekilde görevlendirilen öğretim elemanları;

a) İlgili buldukları yükseköğretim kurumlarından, aylık ve diğer mali ve sosyal haklar bakımından faydalanmaya devam edecekler,

b) Görevlendirildikleri kurumlarda yürüttükleri görevler için öngörülen aylık, ücret, zam ve tazminatlardan yararlanacaklardır,

c) Adli Tıp Kurumunda görevlendirilenler hariç olmak üzere anıl madde uyarınca görevlendirilenler yükseköğretim kurumlarındaki döner sermaye gelirlerinden pay alamayacaklardır.

Bu konuda özel bir düzenleme yapılmış olduğundan, döner sermaye gelirlerinden yararlanmanın dışında diğer mali haklardan yararlanma bakımından ilgililerin devam statüde çalıştıklarının kabulü gerekmektedir.

2547 sayılı Kanunun değişik 38 inci maddesi uyarınca kamu kuruluşlarında görevlendirilenlere ilgili yükseköğretim kuruluşunca yapılan aynı nitelikteki yakacak yardımı, aile yardımı ödeneği gibi ödemeler yapılmayacaktır.

Bu şekilde atanalara kamu kuruluşunca ödenecek aylık belirlenirken, yürütülen görevin kadro derecesi esas alınacak, ilgilinin kazanılmış hak aylığına göre de bu derecenin kademesi belirlenecektir.

ÖRNEK : Kazanılmış hak aylığı 1 inci derecenin son kademesine ulaşmış olup 1 inci dereceden Doçent kadrosunda bulunan ve eşi çalışmayan bir öğretim üyesine Üniversitesi tarafından;

Aylık (1400x46) = 64.400 Ek gösterge (825x46) = 37.950 Üniversite ödeneği (% 85) = 86.997 Yakacak yardımı = 12.500 Aile yardımı ödeme = 1.150 202.997 lira üzerinden, ayrıca genel müdür olarak görevlendirildiği kamu kuruluşunca da kendisine; Aylık (1440x46) = 64.400 Ek gösterge (975x46) = 44.850 Yan ödeme (1950x13) = 25.350 Özel hizmet tazminatı % 30 = 42.090 Yakacak yardımı = --- Aile yardımı ödeneği = --- 170.090 lira üzerinden kanuni kesintiler indirilmek suretiyle ödeme yapılacaktır. Bu şekilde kamu kuruluşlarında görevlendirilen öğretim elemanlarına, bu kuruluşlarca ödenecek aylıklardan T.C. Emekli Sandığına kesenek kesilmeyecek gelir vergisi ise indirimsiz olarak hesaplanacaktır.

17 - Gösterge ve Ek Göstergelerdeki Artışların Emekli İkramiyelerine Yansıtılması : 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa 8.7.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanunla eklenen ve 2013 sayılı Kanunla değiştirilen ek 6 ncı maddeye, 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 49 uncu maddesi ile eklenen fıkra hükmü ile iştirakçilerden;

a) Kanunlarla belirlenen bekleme süreleri sonunda kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayrılanlara,

b) Yaş haddinden dolayı kurumlarınca, re'sen emekliye sevkedilenlere,

c) Vazife malüllüğü hükümlerine göre vazife malüllüğü aylığı bağlananlara,

d) Ölüm nedeniyle haklarında emeklilik işlemi uygulananlara, emekli edildikleri veya emekli aylığı bağlanmasına esas alınan tarihi izliyen ilk mali yılbaşında, gösterge veya ek gösterge rakamlarında bir artış alması halinde, bu artışa, yine mali yılbaşında yürürlüğe giren aylık katsayısının uygulanması suretiyle hesaplanacak miktarlar ikramiye farkı olarak ödenecektir. 241 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 38 inci maddesi uyarınca 1.1.1985 tarihinden itibaren ek göstergeler yükseltilerek uygulanacağından, 1984 yılında yukarıda sayılan hallerde emekli aylığı bağlanmış olanlara, ilk mali yılbaşı olan 1.1.1985 tarihinde yürürlüğe girecek gösterge, ek gösterge ve aylık katsayısının emekli ikramiyelerinde meydana getireceği artış farklarının ödenmesi gerekmektedir. Bu uygulamaya, gösterge ve ek gösterge rakamlarında ile ileriki yıllarda artış olması halinde de devam edilecektir. Ancak gösterge ve ek gösterge rakamlarında bir artış olmaması halinde, katsayıdaki değişiklikler emekli ikramiyesine yansıtılmayacaktır.

ÖRNEK : 30.8.1984 tarihinde emekliye ayrılan ve kendisine 30 hizmet yılı üzerinden ikramiye ödenen bir tuğgenerale, ek göstergesi 1.1.1985 tarihinden 900'den 1350'ye, aylık katsayısı da 41'den 46'ya yükseldiğine göre bu artışlardan doğan ve ödenecek olan ikramiye farkı emekli gösterge tablosundaki değişiklik de dikkate alınmak suretiyle şu şekilde hesaplanacaktır :

1.1.1985 tarihinde ikramiyeye esas gösterge ve ek gösterge : $140 + 1350 = 2750$
30.8.1984 tarihinde ikramiyeye esas gösterge ve ek gösterge : $1250 + (900 \times \% 70) = 1880$ Fark
870 Gösterge ve ek gösterge değişikliğine ait ikramiye farkı : $870 \times 45 \times 30 = 1.200.600$ TL. dir.

ÖRNEK : Birinci derecenin son kademesinde iken 1.5.1984 tarihinde yaş haddinden emekliye ayrılan bir genel müdürün emekli ikramiyesi 500 ek gösterge ve 40 katsayı üzerinden hesaplandığından ve 1.1.1985 tarihinde ek göstergesi 975'e, katsayı ise 46'ya yükseldiğinden, 30 hizmet yılı üzerinden ödenecek emekli ikramiyesi farkı şöyle hesaplanacaktır. 1.1.1985 tarihinde ikramiyeye esas gösterge ve ek gösterge : $1400 + 975 = 2.375$
1.5.1984 tarihinde ikramiyeye esas gösterge ve ek gösterge : $1250 + (500 \times \% 70) = 1.600$ Fark
775 Gösterge ve ek gösterge değişikliğine ait ikramiye farkı : $775 \times 46 \times 30 = 1.060.500$ TL. dir. Örneklerdeki hesaplamalarda da görüleceği gibi ek göstergeler üzerinden emekli ikramiyesi hesaplanırken ek göstergelerin % 70'i hesaplamaya dahil edilecektir. Zira 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa 23.9.1983 tarihli ve 2898 sayılı Kanun ile eklenen geçici 2 nci maddenin (b); fıkrası uyarınca 1984 yılında emekli aylıklarının hesabında ek göstergelerin her (50) rakamı için (35) puan ekleneceği öngörülmüştür ki bu da ek göstergenin % 70'ine tekabül etmektedir.

243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 49 uncu maddesi ile getirilen düzenleme 31.12.1984 tarihinde yürürlüğe gireceğine ve maddede de, "... emekli edildikleri veya aylıklarının bağlandığı tarihi takibeden ilk mali yılbaşında gösterge veya ek gösterge rakamlarında meydana gelecek artışa..." isabet eden emekli ikramiyesi farkının ödenmesi öngörüldüğüne göre, madde hükmünden ancak 1984 ve sonraki yıllarda emekliye ayrılmış olanlar yararlandırılabilir, daha önceki yıllarda emekliye ayrılmış bulunanlar bu uygulama kapsamına alınmayacaktır.

18 - Daha Önce Buldukları Görevler Dolayısıyla Daha Yüksek Ek Göstergeye Hak Kazananlar : 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 41 inci maddesinde 23.9.1983 tarih ve 2898 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle, personel kanunlarında yer alan bütün ek göstergeler emekli keseneğine esas alınmış ve bu uygulamaya 1.1.1984 tarihinden itibaren başlanmıştır. Yapılan bu düzenlemeden sonra, daha düşük ek göstergeli bir göreve atanan T.C. Emekli Sandığı iştirakçisi, emeklilik yönünden, daha yüksek olan önceki ek göstergeden yararlanmaya devam edebilmektedir.

1.1.1984 tarihinden önceki birinci derecenin son kademesini kazanılmış hak olarak almamış bulunanlardan daha düşük ek göstergeli görevlere atananlar ise 2898 sayılı Kanun ile getirilen bu imkandan yararlanamamışlardır.

Öte yandan emekliye ayrılmış bulunanlarla ilgili olarak 5434 sayılı Kanunda gerekli düzenleme yapıldığı halde, halen memuriyette bulunan ve T.C. Emekli Sandığı iştirakçisi olanlardan kaldırılmış kadrolarda bulunmuş olanların bu kadrolar dolayısıyla yararlanabilecekleri ek göstergeleri belirleyen bir hüküm mevcut bulunmuyordu. Mevzuatda ortaya çıkan bu boşluğu gidermek üzere 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 50 nci maddesiyle 5434 sayılı Kanuna eklenen Ek Madde ile;

a) Daha önce bulunduğu kadro için belirlenmiş olan ek gösterge, halen yürütmekte oldukları görevler için belirlenen ek göstergelerden yüksek olanlar, daha yüksek olan ek göstergeden emeklilik yönünden yararlanacaklardır.

Bu konudaki düzenleme, T.C. Emekli Sandığı Kanununda yapıldığından, ilgililere daha yüksek ek gösterge üzerinden aylık ödenmesi sözkonusu olmayacaktır. Daha önce buldukları kadronun ek göstergesinden yararlananlar, 5434 sayılı Kanunun değişik 15 inci maddesinin (h) fıkrası hükmüne göre kesenek ödeyeceklerdir. Buna göre iştirakçi, bu ek gösterge tutarının % 10'unu kesenek olarak, kurumu ise aynı tutarın % 18'ini kurum karşılığı olarak ödeyecektir.

Daha önce buldukları kadro için ek gösterge tahsis edilmemiş olup aylık almış olduğu derece itibariyle hak kazanabileceği ek gösterge, halen aylık almakta olduğu dereceye göre aldığı ek göstergeden yüksek olanlar da, daha yüksek olan ek göstergeden emeklilik yönünden aynı şekilde yararlanabileceklerdir.

ÖRNEK : Bakanlık müsteşarlığını yürütürken ek göstergeden yararlanamayan veya ek göstergeden yararlanmakla birlikte bu ek gösterge üzerinden emekli keseneği ödememiş bulunan ve 1.1.1985 tarihinde genel müdür olarak 975 ek göstergeden yararlanan bir memur, 1985 yılında Bakanlık müsteşarları gibi 1200 ek gösterge üzerinden emekli keseneği ödeyecektir.

ÖRNEK : Genel İdare Hizmetleri Sınıfında olup kazanılmış hak aylığı 1 inci derecede bulunmakla birlikte kendi isteği ile 3 üncü dereceden bir kadroya atandığı için bu dereceden aylık alan ve yine bu dereceden aylık alanlar için 1985 yılında öngörülen 225 ek göstergeden faydalanan bir memur, emeklilik yönünden birinci dereceden aylık alanlar için 1985 yılında öngörülen 450 ek göstergeden yararlanabilecektir. Kadrolarına tahsisli ek gösterge bulunmayanlar hakkında yapılacak bu uygulamada, ilgililerin yararlanabilecekleri ek gösterge, öğrenim durumlarına, hizmet sınıflarına ve unvanlarına göre yükselebilecekleri derecenin ek göstergesinden aylık alanların yararlandıkları ek göstergeden yüksek olamaz. Bu uygulamadan, 31.12.1984 tarihinden önce emekli olanlarla ölenlerin dul ve yetimleri de yararlandırılacaktır.

b) Kaldırılmış kadrolarda bulunmuş olup halen memuriyette olanlar ile emekliye ayrılmış veya ölmüş bulunanların dul ve yetimlerine uygulanacak ek göstergeler, Devlet Personel Başkanlığı'nın görüşü alınmak suretiyle Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile T.C. Emekli Sandığı tarafından belirlenecektir.

Halen çalışmakta olup Sandık iştirakçisi bulunanların bu şekilde belirlenecek ek göstergeleri, yukarıda (a) paragrafında yapılan açıklamalara göre emeklilik yönünden dikkate alınacaktır. 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 5434 sayılı Kanuna eklenen sözkonusu Ek Maddede, değişik personel kanunlarına tabi iştirakçiler bakımından bir ayırım yapılmadığından; daha önce tabi olduğu personel kanununa göre alabileceği ek gösterge, halen tabi olduğu personel kanununa göre yararlandığı, ek göstergeden yüksek alanlar da daha yüksek olan ek göstergeden yararlanabileceklerdir.

19 - Fazla Çalışma Ücretinden Yararlanamayacak Üst Kademe Yöneticileri : Bilindiği üzere, 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesi ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 178 inci maddesinin dördüncü fıkrası değiştirilerek «Birinci derece üst kademe yönetici kadrolarında bulunanlara fazla çalışma ücreti ödenmez.» hükmü getirilmiş bulunmaktadır.

Değişiklikten öne sözkonusu maddede yer alan 1, 2 ve 3 ncü dereceli yönetici kadrolarda bulunanlara fazla çalışma ücreti ödenemeyeceği şeklindeki hüküm, uygulamada tereddütler doğurmuş, konuya açıklık getirmek amacıyla çeşitli tarihlerde hazırlanan Genelgelerde, yöneticinin tanımı 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 43 ncü maddesinden gidilerek ek göstergeye dayandırılmış ve 1, 2 ve 3 üncü dereceli kadrolarda çalışanlardan unvanlarına ek gösterge tahsis edilmiş olanların yönetici kabul edilmesi, bunlar dışında kalıp sınıf, kariyer ve dereceler itibariyle seyyanen ek gösterge alanların ise yönetici tanımı içinde mütalaa edilemeyeceği, açıklanmıştır.

Bu nedenle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 241 ve 243 sayılı Kanun Hükümünde Kararnameleriyle değişik 43 üncü maddesinin (B) bendinin (a) fıkrasında unvanları sayılanlar ile yine aynı fıkra ve 241 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin geçici 1 inci maddesine dayanılarak çıkartılan 34/8230 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve bu Kararın ek ve değişiklikleri ile ek göstergeleri unvanları itibariyle belirlenenlerin üst kademeye yöneticisi kabul edilerek fazla çalışma ücretinden yararlandırılmamaları, bunların dışında kalıp, sınıf, derece kariyer ve tahsil durumları itibariyle ek göstergeden seyyanen faydalananların ise, üst kademe yöneticisi kabul edilmeyerek (241 sayılı KHK'nin geçici 2 nci maddesi gözetilmeksizin) kendilerine fazla çalışma ücretinin ödenmesi gerekmektedir.

20 - Tedavi Yardımı : 241 sayılı Kanunun 202 inci maddesine göre aile yardımı ödeneği verilecek çocuk sayısının iki ile sınırlandırılması nedeniyle, tedavi giderleri karşılanacak çocuk sayısında meydana gelen tereddütleri gidermek amacıyla anılan Kararnamenin 31 inci maddesi ile aynı Kanunun 209 ve 210 uncu maddelerinin birinci fıkralarında yer alan "..... aile yardımı ödeneğine müstehak..." ibareleri yürürlükten kaldırılmıştır. Bu nedenle, Devlet memurunun 657 sayılı Kanunun 206 ncı maddesinde belirtilen şartları taşıyan çocuklarının tamamının aynı Kanunun 209 ve 210 uncu maddelerine dayanılarak yürürlüğe konulan Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmelięi hükümlerinden yararlandırılmaları gerekmektedir.

Tebliğ olunur.